

udruZene
Banjaluka, BiH

AKTIVNOSTI
TUŽIOCA I
POLICIJE
MEĐUSOBNO
ISPREPLETENE

Zakonska
pravila
pribavljanja
dokaza tokom
istrage i
njihovog
izvođenja
tokom sudskog
postupka
tužiocu daju
važnu ulogu
u pogledu
ishoda
krivičnog
postupka,
kaže Cimeša

Prijavi nasilje prema ženama
anonimno na besplatnu SOS liniju

1264

Igor Cimeša,
okružni javni tužilac
Okružnog javnog
tužilaštva Banjaluka

Važna uloga tužioca u predmetima nasilja u porodici

Jovana TOŠIĆ

jovanat@nezavisne.com

BANJALUKA - S obzirom na to da je ustavna funkcija tužilaštva krivično gonjenje učinilaca krivičnih djela, osnovnu dužnost tužilaštva, kada govorimo o predmetima nasilja u porodici, kao i u drugim predmetima, predstavlja preduzimanje zakonom propisanih mjera u pogledu otkrivanja i krivičnog gonjenja učinilaca ovih krivičnih djela, kazao je za "Nezavisne novine" Igor Cimeša, okružni javni tužilac Okružnog javnog tužilaštva Banjaluka.

"Kao državni organ nadležan za otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela, tužilaštva imaju veoma važnu ulogu u efikasnom krivično-pravnom procesuiranju nasilja u porodici. Prema pravilima našeg zakonodavstva, krivični postupak može se pokrenuti i sprovesti samo po zahtjevu tužioca. Zakonska pravila pribavljanja dokaza tokom istrage i njihovog izvođenja tokom sudskog postupka tužiocu daju važnu ulogu u pogledu ishoda krivičnog postupka, jer ishod krivičnog postupka u odlučujućoj mjeri zavisi od efikasno i sveobuhvatno sprovedene istrage", objasnio je Cimeša i dodao da, kada govorimo o krivičnom djelu nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, vrijednosti koje štiti krivično zakonodavstvo jesu

spokojstvo, tjelesni integritet i duševno zdravlje članova porodice ili porodične zajednice.

"Iako se načelno može reći da se postupanje tužilaštva u predmetima nasilja u porodici u suštini ne razlikuje od postupanja u bilo kojem drugom krivičnom predmetu, ipak, ovi predmeti imaju i neke specifičnosti. To se, prije svega, odnosi na činjenicu da se ova krivična djela, po pravilu, vrše u uskom porodičnom krugu, često bez prisustva drugih svjedoka, i da se sami događaji ponekad prijavljuju i poslije protoka izvjesnog vremena, zbog čega je potrebna naročito proaktivna uloga tužilaštva u pogledu planiranja istrage i prikupljanja dokaza", kazao je Cimeša.

Prema njegovim riječima, subjekti zaštite imaju različitu ulogu u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici, pa je njihova saradnja i preduzimanje koordinisanih mjera i radnji u tom smislu veoma važna.

"Iz svog iskustva, mogu reći da je saradnja sa subjektima zaštite na području Okružnog javnog tužilaštva u Banjaluci na zadovoljavajućem nivou. U toku istrage, a po zahtjevu tužilaštva, različiti organi, poput centara za socijalni rad, ali i drugih organa tužilaštvu dostavljaju potrebne podatke i informacije koje su od značaja za dokazivanje krivičnog djela. Isto se odnosi i na organizacije koje pružaju specijalizovanu podršku žrtvama nasilja.

Ta-kođe, u praksi sam imao niz predmeta u kojima su tokom, ali i poslije završenog krivičnog postupka žrtvama nasilja u porodici podršku i pomoć pružale i organizacije čiji je fokus na pružanju različitih oblika specijalizovane podrške žrtvama nasilja", rekao je Cimeša.

Napominje da se, kada govorimo o krivičnom postupku, on sastoji od dvije glavne faze, a to su faze istrage i glavnog pretresa.

"Tokom istrage, uloga tužioca je da pribavi dokaze na osnovu kojih će, ukoliko postoji dovoljno dokaza, podići optužnicu protiv učinioca krivičnog djela. Ta faza krivičnog postupka usmjerena je ka ustanovljavanju ima li jasnih, konkretnih i provjerenih dokaza koji opravdavaju podizanje optužnice", objasnio je Cimeša i dodao da, sa druge strane, o osnovanosti optužnice odlučuje sud nakon druge faze krivičnog postupka, odnosno nakon održanog glavnog pretresa.

**KRIVIČNI POSTUPAK
MOŽE SE POKRENUTI
I SPROVESTI SAMO
PO ZAHTJEVU TUŽIOCA**

"Isto tako, radnje dokazivanja tokom istrage mogu preduzimati i policijski službenici, s tim što te radnje preduzimaju pod nadzorom tužioca. Tužilac je taj koji odlučuje o dinamici sprovođenja pojedinih radnji tokom istrage, kao i o tome hoće li pojedine radnje sprovesti sam ili će tražiti od policije da ih sprovedu. Na taj način tužilac ispoljava svoju ulogu rukovođenja istragom. U tom smislu, aktivnosti tužioca i policijskih službenika tokom istrage su međusobno isprepletene, pri čemu policijski službenici te radnje vrše pod rukovođenjem i nadzorom tužioca. Stoga i njihova saradnja mora biti koordinirana kako bi se uspješno odgovorilo na zahtjeve istrage", objašnjava Cimeša.

Napominje da je krivični postu-

pak strogo formalan iz razloga što se radi o najtežem zadiranju u prava i slobode pojedinaca, pa se sve radnje u okviru krivičnog postupka moraju preduzimati u zakonom propisanoj formi.

"Pored Krivičnog zakonika Republike Srpske, koji propisuje posebno krivično djelo, zaštita žrtva nasilja u porodici u zakonodavstvu Republike Srpske ostvaruje se i kroz odredbe Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Osnovna svrha ovog zakona je da se žrtvama nasilja u porodici obezbijedi neposredna zaštita primjenom hitnih mjera zaštite i zaštitnih mjera. Ovaj zakon poznaje dvije hitne mjere zaštite i to udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabranu približavanja i kontaktiranja učiniocu nasilja sa žrtvom nasilja u porodici, te više različitih zaštitnih mjera", objašnjava on i dodaje da u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, izricanje ovih mjera mogu predložiti žrtva nasilja, policijski službenici, kao i centri za socijalni rad, a o njihovom izricanju odlučuje sud.

"Dakle, tužilac nije nadležan za predlaganje izricanja ovih mjera iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Istovremeno, ovim zakonom propisana je obaveza policijskih službenika da povodom svake prijave nasilja u porodici izvrše procjenu rizika, koja predstavlja praktičan alat za određivanje postojanja stvarnog i neposrednog rizika po bezbjednost žrtve", kazao je Cimeša.

Podsjećamo, svaki dan u periodu trajanja kampanje "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja" u saradnji sa organizacijom "Udružene žene" Banjaluka objavljujemo članak na temu rodno zasnovanog nasilja i sprečavanja i suzbijanja rodno zasnovanog i drugih oblika nasilja, a sve u cilju veće dostupnosti informacija ženama koje su izložene nasilju.

Kampanja "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja" obilježava se od 25. novembra - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja prema ženama, i traje do 10. decembra - Međunarodnog dana ljudskih prava.